

122. Wanneer de Kerk der heiligen onder de zichtbare (Kerk) begrepen is, hoe komt het dan dat zij zelf niet zichtbaar is?

Niet daarom wordt zij onzichtbaar genoemd, omdat de heiligen niet met de oogen aanschouwd worden, maar omdat wij hen in dit leven niet zeker genoeg van de hypocrieten kunnen onderscheiden.

123. Is het dan niet noodig, dat allen, die zalig worden, in de Kerk der heiligen zijn, voordat zij uit dit leven scheiden?

Ongetwijfeld, want allen, die God ten eeuwigen leven heeft uitverkoren, dezen roept Hij ook in dit leven tot de gemeenschap van Christus. Maar die aan haar vreemd zijn, zullen het rijk Gods niet bezitten.

124. Maar hoe zullen wij ieder voor zich weten, dat wij tot de Kerk der heiligen behooren?

Indien wij gevoelen, dat het ware geloof en de waarachtige bekeering tot God in ons begonnen zijn en wij dit met ons leven bewijzen.

125. Wat is het: te gelooven eene heilige, algemeene Kerk, de gemeenschap der heiligen?

Het is, niet te twifelen, dat de Kerk, die tot het eeuwige leven verkoren is en die God naar Zijn Woord dient, van het begin tot aan het einde der wereld, van den Zone Gods door den Heiligen Geest¹⁾ en den dienst des Evangelies, ook op aarde bewaard wordt, en dat wij van die Kerk levende lidmaten zijn en in eeuwigheid zullen blijven.

126. Wat verstaat gij door DE VERGEVING DER ZONDEN?

Dat God hun, die gelooven in Christus, om Zijn tusschenkomst en verdienste, al hunne zonden niet toerekent, noch hen wegens die (zonden) veroordeelt of met eeuwige straffen straft.

127. Hoe gelooft gij de vergeving der zonden?

Alzoo, dat ik zeker weet, dat mij alle mijne zonden om de voldoening van Christus zóó kwijtgescholden zijn, dat God mij nooit ter oorzake van die (zonden) voor het gericht zal roepen.

128. Welke WEDEROPSTANDING belijdt gij?

Dat, wanneer Christus ten oordeel wederkomt, allen, die van het begin der wereld af gestorven zijn, hun zelfde lichamen, die zij in dit leven gehad hebben, maar dan onsterfelijk en onverderfelijk, zullen weder ontvangen; die dan echter nog leven zullen, zullen door een plotselinge verandering vernieuwd worden; de vromen echter tot gelukzaligheid en heerlijkheid, maar de goddeloozen tot eeuwige pijniging en versmaadheid.

129. Wat is HET EEUWIGE LEVEN, waarvan gij spreekt?

De heldere kennis en verheerlijking van God, en de eeuwige blijdschap in God, de volheid van alle goed.

130. Wat is het: de opstanding des vleesches te gelooven?

Het is vast te vertrouwen, dat op den jongsten dag onze lichamen, die wij nu hebben, in hun vorigen toestand zullen hersteld, en onze zielen naar die (lichamen) zullen teruggebracht worden, door de macht van Christus, opdat wij met ziel en lichaam het eeuwige leven en de eeuwige heerlijkheid met Christus zullen genieten.

R.

G. B.

2) a Filio Dei per Spiritum Sanctum.

Prof. Dr H. H. Kuyper over het karakter en de bevoegdheid der meerdere vergaderingen.

VII.

In No. 2357 nu nader op de macht der meerdere vergaderingen ingaande, wordt eerst gezegd:

de meerdere vergaderingen hebben geen eigen, zelfstandige macht.

Een zelfstandige, een eigen kerkelijke macht hebben onze meerdere vergaderingen dus niet. Er is in de Kerk geen andere macht dan die Christus heeft geschonken. Zouden de meerdere vergaderingen op zulk een macht aanspraak maken, dan zou uit Gods Woord moeten worden aangevoerd, dat Christus deze macht aan de Synodes had gegeven. En waar hiervan in de Schrift geen woord te vinden is, zelfs het bestaan van zulke Synodes in onzen zin niet eens vermeld wordt, daar kan van zulk een inherente, hun inklevende kerkelijke macht, die zij over de plaatselijke kerken zouden kunnen uitoefenen, ook geen sprake wezen. De kerkelijke macht berust bij de plaatselijke Kerk alleen.

Toch hebben de meerdere vergaderingen „macht“.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat deze meerdere vergaderingen daarom geen macht zouden hebben en dus ook geen besluiten zouden mogen nemen. Dit is de geheel onjuiste gevolgtrekking, die de Independenten daaruit hebben afgeleid. Want volgens hen, hebben deze meerdere vergaderingen alleen het recht om adviezen te geven, adviezen waaraan elke plaatselijke Kerk dan vrij is zooveel waarde te hechten als zij zelf wil. Ze kan zulk een advies opvolgen, wanneer zij het wenschelijk vindt, maar ze kan het advies ook ter zijde leggen, wanneer zij het er niet mede eens is. En al hebben onze Gereformeerde Kerken, om elken schijn te vermijden, alsof deze meerdere vergaderingen een soort hiërarchische macht zouden vormen, in hun Kerkenorde en besluiten wel meestal het woord advies gebruikt, ze verstaan onder dit woord advies toch heel iets anders dan de Independenten. Er kunnen adviezen

zijn, die de meerdere vergaderingen geven en die metterdaad niet anders dan raadgevingen en vermaningen zijn, waarbij elke plaatselijke Kerk heeft te beslissen, in hoeverre zij dezen raad wil opvolgen. Maar er zijn ook adviezen, die een bindend karakter dragen en wanneer een plaatselijke Kerk zich aan zulk een advies niet storen zou, dan zou het gevolg daarvan wezen, dat zulk een Kerk buiten het kerkverband kwam te staan of haar daad voor andere Kerken geen geldigheid had. Maar dit vraagstuk kunnen we hier verder laten rusten; de vraag, waar het thans om gaat is, waaraan de meerdere vergaderingen deze macht ontleenen en hoever deze macht strekt. Eerst wanneer dit helder is ingezien, kunnen de praktische vraagstukken, waarop we het oog hebben, tot betamelijke oplossing worden gebracht.

Die „macht“ ontleenen die vergaderingen niet aan de ambtsdragers, die er samenkomen, dit is de roomsche opvatting.

Wat nu de eerste vraag betreft, zoo moet daarop geantwoord worden, dat de meerdere vergaderingen deze macht niet daaraan ontleenen, dat hier ambtsdragers uit verschillende Kerken saamkomen. Op Roomsche standpunt is dit wel zoo. De macht die een Synode of Concilie uitoefent, berust daarop, dat in zulk een Synode of Concilie de bisschoppen vergaderen en deze bisschoppen met macht en gezag over de Kerken bekleed zijn. Maar een Gereformeerde kerk in dezen zin geen anderen Bisschop dan, gelijk onze Belijdenis het zoo schoon zegt, Christus alleen. Alle ambtsdragers in de Gereformeerde Kerk zijn ambtsdragers van de plaatselijke gemeente; zij hebben in hun gemeente de kerkelijke macht uit te oefenen, maar buiten die gemeente, de kudde hun toebetrouwd, hebben zij geen de minste macht. Ook al kwamen uit een provincie alle predikanten samen in een Synode, dan zouden ze dus nog geen kerkelijke macht kunnen uitoefenen over de Kerken in het algemeen. In de kerkelijke macht, die in het ambt zelf schuilt, ligt de kerkelijke macht van deze meerdere vergaderingen dus niet. Zoo was het wel met de Apostelen, toen zij te Jeruzalem saamkwamen, omdat zij een algemeen ambt hadden over heel de Kerk. Maar zoo is het met onze predikanten en ouderlingen niet. Hun ambt is plaatselijk en strekt zich niet verder dan de plaatselijke kerk uit.

De macht der meerdere vergaderingen is een afgeleide macht, ontstaan, doordat de Kerken, die alle kerkelijke macht alleen bezitten, haar afgevaardigden machtigen om in haar naam te besluiten.

De macht van een Classis of Synode ligt dus niet in de ambtsdragers, die hier vergaderen, maar daarin, dat deze ambtsdragers door de Kerken worden afgevaardigd en met macht worden bekleed om uit naam hunner Kerk besluiten te nemen. Zelfs is het in strikten zin genomen, niet eens noodig, dat een Kerk daarvoor een ambtsdrager afvaardigt. In onze Kerkenorde wordt dit wel voorgeschreven en op zichzelf is dit ook wel wenschelijk, omdat de ambtsdragers het best zulk een Kerk vertegenwoordigen kunnen, maar noodzakelijk is het niet. En het zou zeer wel denkbaar wezen, dat een Kerk ook eens een niet-ambtsdrager tot afgevaardigde koos. Op de Dordsche Synode, waar door de buitenlandsche afgevaardigden Latijn gesproken werd, was het zeer moeilijk in elke provincie ouderlingen te vinden, die Latijn konden spreken en verstaan. Vandaar, dat een der Provinciale Synodes als afgevaardigde een man koos, die geen ouderling of diaken was en geen ambt in de Kerk bekleedde. En al zal dit natuurlijk altoos een hooge uitzondering blijven, het voorbeeld toont genoegzaam, dat niet het ambt, maar de afvaardiging door de Kerk hier het beslissende is. In zekeren zin wijst de Schrift zelf dit aan. Want toen te Antiochië het geschil rees, of ook de bekeerden uit de heidenen besneden moesten worden en de wet van Mozes moesten onderhouden, en men daarover de beslissing wilde invoeren van de Apostelen en de ouderlingen te Jeruzalem, zijn niet Paulus en Barnabas, die de ambtsdragers waren, op eigen gezag naar Jeruzalem gegaan, maar zij zijn daartoe door de broeders verkozen en afgevaardigd, zooals in Hand. 15:2 uitdrukkelijk te lezen staat: Het zijn dus de afgevaardigden der Kerken, die op deze meerdere vergaderingen saamkomen en die nu krachtens het mandaat door de plaatselijke Kerk hun verleend, want op dit laatste komt het natuurlijk aan, hun gezamenlijke besluiten nemen. En dat zulk een besluit of advies door de afgevaardigden der Kerken gemeenschappelijk genomen, dan door alle Kerken voor vast en bondig wordt gehouden, is alleen omdat Kerken zelf in hun instructie en mandaat, aan deze afgevaardigden meegegeven, zich daartoe van te voren hebben verbonden. De kerkelijke macht der meerdere vergaderingen is dus niet een zelfstandige, maar een afgeleide macht, een macht die ontstaat, doordat de Kerken zelf, die deze macht alleen bezitten, haar afgevaardigden machtigen om in haar naam te besluiten; en de onderwerping aan die macht berust niet op een van boven af aan de Kerken opgelegd dwang, maar daarop, dat zij zichzelf vrijwillig hebben verbonden aan die besluiten zich te onderwerpen, voor zoover zulk een besluit niet in strijd is met het Woord van God.

De macht der meerdere vergaderingen is niet alleen een afgeleide, maar ook een beperkte; geringer dan die der Kerken wat haar omvang betreft.

Maar ook hiermede is niet genoeg gezegd. Want de kerkelijke macht dezer meerdere vergaderingen is niet alleen een afgeleide macht, maar ze is ook een zeer beperkte macht. Want hoe vreemd dit ook moge schijnen, de macht van zulk een Classis of zelfs van de Generale Synode is volstrekt niet meerder en uitgebreider dan die van de plaatselijke Kerk, maar een geringer en beperkter, niet wat haar aard, maar wat haar omvang betreft. De volheid der kerkelijke macht, zooals die door Christus aan de plaatselijke Kerk is geschonken en door de ambts-

dragers wordt uitgeoefend, kan door de plaatselijke Kerk nooit per delegatie op de meerdere vergadering worden overgebracht, omdat de aard van deze macht zelf zulk een overdracht uitsluit. Wat men wel eens beweren hoort: op een meerdere vergadering zijn de Kerken zelf, door haar deputaten vertegenwoordigd, bijeen, en wat elke plaatselijke Kerk doen kan, kan dus ook de Classis of Synode doen, is ten eenenmale onjuist en toont, dat men van dit vraagstuk zich zelfs geen rekenschap heeft gegeven. Want niet de Kerken zelf, maar de afgevaardigden der Kerken zijn hier bijeen en deze afgevaardigden kunnen nooit dezelfde macht uitoefenen als de Kerken zelf. Zelfs kan van deze kerkelijke macht maar zeer weinig worden overgedragen. Het eerste stuk van deze kerkelijke macht en het voornaamste bestaat in de bediening des Woords en der Sacramenten. Maar in een Classis of Synode kunnen 't Woord en de Sacramenten niet bediend worden. Men was oudtijds wel gewoon, en zelfs werd dit in onze vroegere Kerkenordeningen voorgeschreven, dat bij elke Synodale samenkomst der Kerken Avondmaal moest gehouden worden, zooals dit dan ook tijdens de Nationale Synode te Dordt in 1618—'19 nog is geschied, maar dan geschiedde dit nooit in de samenkomst der Synode, maar in de samenkomst der plaatselijke gemeente, waar de Synode vergaderde. Evenzoo is het met het tweede stuk der kerkelijke macht: de verkiezing van ambtsdragers in de Kerk. Dat een meerdere vergadering, vooral waar het betreft de verkiezing van een Dienaar des Woords, medezeggenschap heeft, omdat dit ambt niet alleen voor de plaatselijke Kerk betekenis heeft, is juist en onze Kerkenorde schrijft dan ook wel degelijk voor dat en bij de examinatie en bij de approbatie de Classis moet gekend worden. Maar de eigenlijke daad, de verkiezing tot het ambt, moet naar Gods Woord door een plaatselijke gemeente geschieden. En noch een Classis, noch een Synode zou op een plaats de predikanten, ouderlingen of diakenen kunnen kiezen en in het ambt stellen. De Classis mag, wanneer er geen Kerkenraad is, bij de verkiezing leiding geven en door een predikant de gekozenen in het ambt bevestigen, maar de roeping tot het ambt moet van de plaatselijke Kerk uitgaan. En 't zelfde geldt evenzeer ten opzichte van 't derde stuk der kerkelijke macht: oefening der tucht. Dat ook hierbij, volgens de bepalingen onzer Kerkenorde, de meerdere vergaderingen zeer wel zeggenschap uitoefenen kunnen, is juist. Zelfs een gemeentelijk kan niet worden afgesneden zonder advies van de Classis. En nog veel sterker geldt dit bij de schorsing of afzetting van de ambtsdragers, inzonderheid van de Dienaren des Woords. Maar hoe groot de macht der meerdere vergaderingen hierbij ook zijn moge, de daad zelf van de excommunicatie, het sluiten van iemand buiten de gemeente en dus buiten het Koninkrijk der hemelen, is een daad, die niet door de Classis, zelfs niet door de Synode kan geschieden, maar die geschieden moet door de plaatselijke Kerk zelf en door de ambtsdragers aan wie de sleutelen des Hemels zijn toebetrouwd. Dat hierbij nu ingewikkeld en moeilijke vraagstukken kunnen voorkomen, vooral wanneer het een Dienaar des Woords geldt, dien de plaatselijke Kerken niet censureren wil, stemmen we toe. Maar dit zijn uitzonderingsgevallen. En niemand zal beweren, dat een Classis of Synode het recht zou hebben in hare vergadering met het formulier van den Ban iemand te excommuniceren. De meerdere vergadering kan hier toe wel den last geven, maar de uitvoering, dus de eigenlijke daad, moet door de plaatselijke Kerk geschieden.

H.

C. V.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Een nieuw pleidooi voor „de“ vereenvoudigde spelling.

I.

In het Paedagogisch Tijdschrift voor het Christelijk Onderwijs¹⁾ heeft de Heer W. J. C. Bultendijk, Drs in de Ned. Letteren, vurig voorstander van vereenvoudiging, naar eigen verklaring, en eveneens naar eigen verklaring, beginselgetrouw Calvinist, een poging gewaagd „de“ vereenvoudigde spelling op principieel Calvinistische gronden te verdedigen o.a. tegen het eenparig vonnis, door den Senaat der Vrije Universiteit gestreken over de spelling-Marchant en tegen het evenzeer verwerpend oordeel van de groote Protestantisch-Christelijke staatkundige partijen.

Het mag den Heer Bultendijk als een verdiende worden aangerekend, dat hij niet, als vele anderen, onbekommerd om beginsel-eischen achter de Vereenvoudigers aanloopt, dat hij evenmin als Dr Karsmeijer²⁾ zich onbevoegd verklaart een principieel-wetenschappelijk oordeel uit te spreken over die taalschool welke de Vereenvoudigers heeft geïnspireerd, maar dat hij zich groepen heeft gezocht, gelijk hij het uitdrukt „op de principiele ondergrond van onze zaak (te) bezinnen“.

Een poging tot bezinning overigens, welke hij zelf karakteriseert als een eerste verkenning van het terrein. Het kan bevreemding wekken, dat met terreinverkenning blijkbaar is gewacht tot na den slag. We zouden daarvan zwijgen, zoo niet bij den Heer B. zich nog zekere aarzeling openbaarde inzake de beteekenis die hier aan het beginsel is toe-

1) Aug.-Sept. 1938, Afl. No. 4-5.

2) Adnominale flexie en pronominale Aanduiding in het Nederlandsch, referaat voor de 23ste Wetensch. Samenkomst der Vrije Universiteit op 13 Juli 1938, pg. 31.

te kenne nisme kwesti moet we schrijver wil doen zaken de niede gel maken, d lingveree levens- e ken we i verschijn op, dat d aan de v voudigin zijn oplo zich, als lijke Ver gelet hebl gogische en te wei is n.l. mi van de l meenen. tusschen rites is v nog niet paedagog zooveel b sanctie e zal het e schappeli of men spreken.

De Hee lingen vo 10. „De de Calvin beschouw eipieel ju 20. „De vinstisch 30. „De vormen g 40. „De geleerde, Bilderdijk theorie d

Van de deel de c Het blijkt ons nu schrijver: wing staa lichteing ti

„Wie o van de e doen stra ook voorg bart en z bijzonder tot leidsm Aldus leid derdijk ir nistischen ligt. Maar voorrang dezen ti men en m hun wete Woord m vraag on steun voo leiding op te worden een ernsti van Prof. School va hem ook schrijven. even doel niet in d taalgeleer eigen tijd

Of, om kritiek van onze dagen heeft haan maar ever heeft vers arbeid.

Intussch op Willen hem voor bereidt er niet-taalku schappelij waarop hie oud, zijn v tige opbloo logieën zij ginselen” l

lick der n nige zijne gezond, zo gen in ge werk een

We hou de toon is

